

Quickscan natuurtoets Oude Lieveiderweg 2 in Lieveide

Een inventarisatie van beschermde flora en fauna

Colofon

Zelhem	: 16-03-2010
Rapportnummer	: 1047
Projectnummer	: 1237
Opdrachtgever	: J.S.M. Slood
Opdrachtnemer	: Stichting Staring Advies Dr. Grashuisstraat 8 7021 CL Zelhem T 0314 641910 F 0314 641909 info@staringadvies.nl www.staringadvies.nl
Auteur(s)	: S.J.J. Wamelink / drs. L.M.A. Witjes

Inhoud

1	Inleiding en doel	4
2	Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden	5
3	Het ecologisch onderzoek	7
3.1	Methode	8
3.2	Resultaten	9
4	Flora- en faunawet	12
4.1	Toetsing aan de Flora- en faunawet	12
4.2	Wettelijke consequenties	14
5	Conclusie	15
Bijlage 1	Kisal gegevens	16
Bijlage 2	Gegevens Natuurloket	17
Bijlage 3	Impressie plangebied	18
Bijlage 4	Wettelijk kader	19

1 Inleiding en doel

De eigenaar van de betreffende locatie aan de Oude Lievevelderweg 2 in Lievevelder is van plan om nieuwbouw te realiseren op het perceel. Hiervoor wordt een deel van de huidige bebouwing gesloopt.

De huidige wetgeving verlangt een gedegen onderzoek naar flora en fauna in verband met de zorgplicht die de Flora- en faunawet een plannenmaker oplegt. Dhr. Sloot is betrokken bij de plannen en heeft daarom Stichting Staring Advies gevraagd voor de uitvoering van een quickscan. Dit is een vorm van verkennend natuuronderzoek dat op korte termijn en in een kort tijdsbestek kan worden uitgevoerd. Het heeft als voordeel dat bijvoorbeeld planologische procedures niet onnodig worden vertraagd.

Het doel van de quickscan is om snel te inventariseren of door de geplande werkzaamheden schade kan ontstaan aan populaties van beschermde soorten flora en/of fauna, en hoe deze schade beperkt of gecompenseerd kan worden.

Tijdens de uitvoering van het verkennende natuuronderzoek is het voorkomen van beschermde soorten planten en dieren op de locatie nagegaan. Daarnaast is onderzocht op welke wijze de plannen voor de locatie in overeenstemming gebracht kunnen worden met hetgeen bepaald is in de Flora- en faunawet.

Dit rapport is opgesteld conform het voorschrift zoals opgenomen in het aanvraagformulier "Aanvraag ontheffing, ingevolge artikel 75, vierde lid, onderdeel C, Flora- en faunawet (Ontheffing voor ruimtelijke ingrepen)".

2 Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden

Gegevens plangebied

Locatie: Oude Lievevelderweg 2
Plaats: Lieveelde
Gemeente: Oost Gelre
Provincie: Gelderland

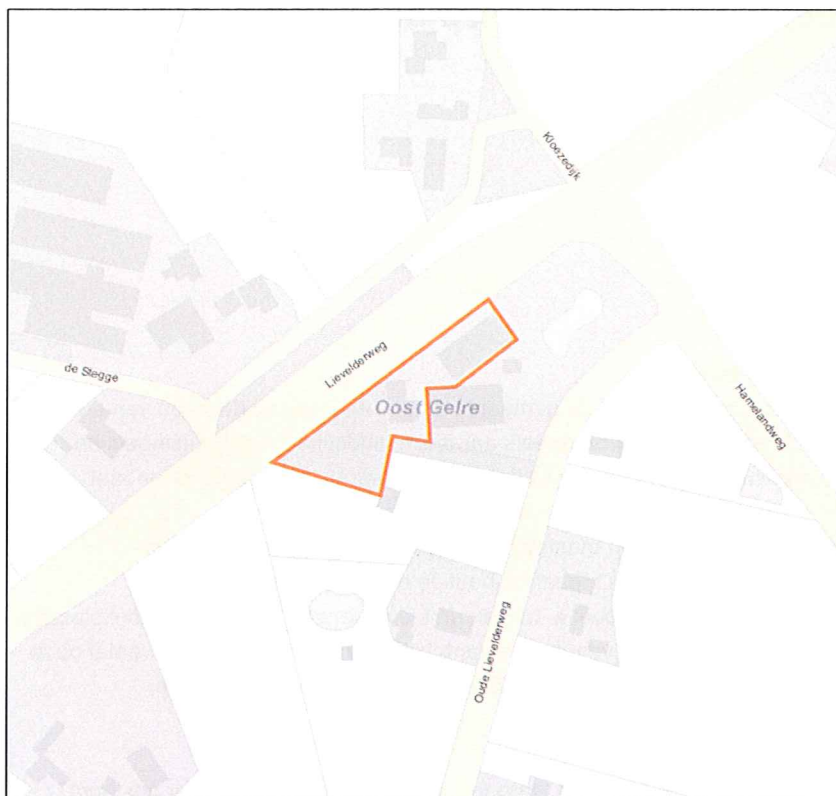
Beschrijving van het plangebied

Het plangebied ligt in het buitengebied van de gemeente Oost Gelre, ten zuidwesten van Lieveelde (zie figuur 1). Het plangebied ligt in een grotendeels agrarisch landschap met houtsingels en bosjes. In de directe omgeving van de planlocatie liggen geen natuur- en bosgebieden met natuurwaarden.

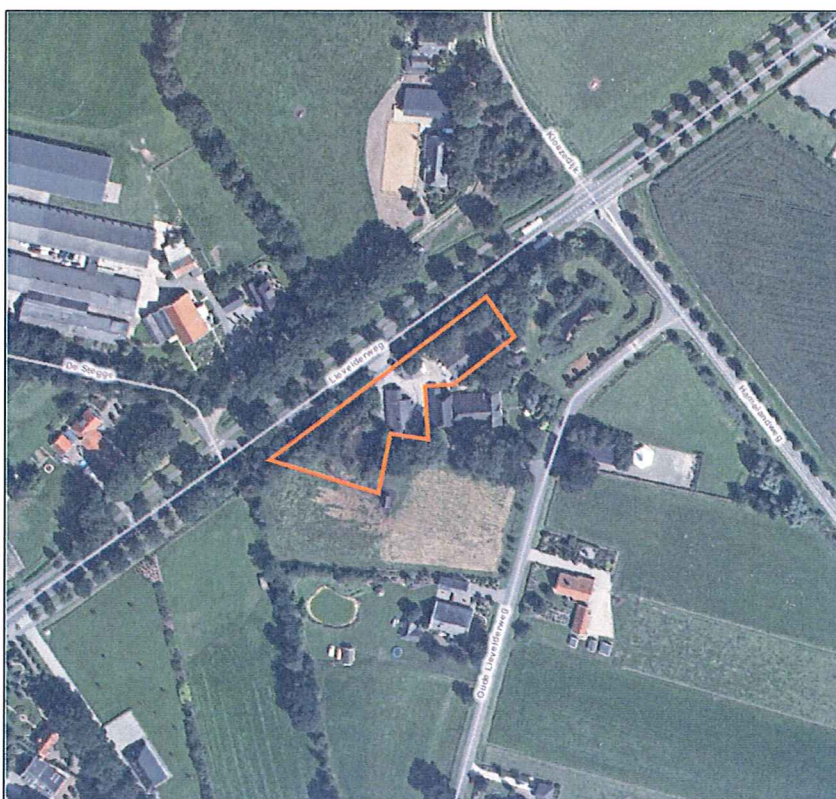
Op de onderzoekslocatie bevindt zich een mestsilo, opslagloods, garage en een oude varkensschuur (zie figuur 2 en bijlage 3). Opgaande houtige begroeiing wordt langs de noordwestelijke rand van de onderzoekslocatie, tussen de Lievevelderweg en de onderzoekslocatie, aangetroffen. Rondom de mestsilo staan verder een aantal sparren, berken en een tweetal oude zomereiken. De kruidenvegetatie op de onderzoekslocatie is verruigd en soortenarm.

Geplande werkzaamheden

Op de locatie zullen een mestsilo, opslagloods, garage en een oude varkensschuur gesloopt worden. Er komt een dubbelgarage en een woonhuis met twee wooneenheden voor in de plaats.

Figuur 1. Ligging van het plangebied.

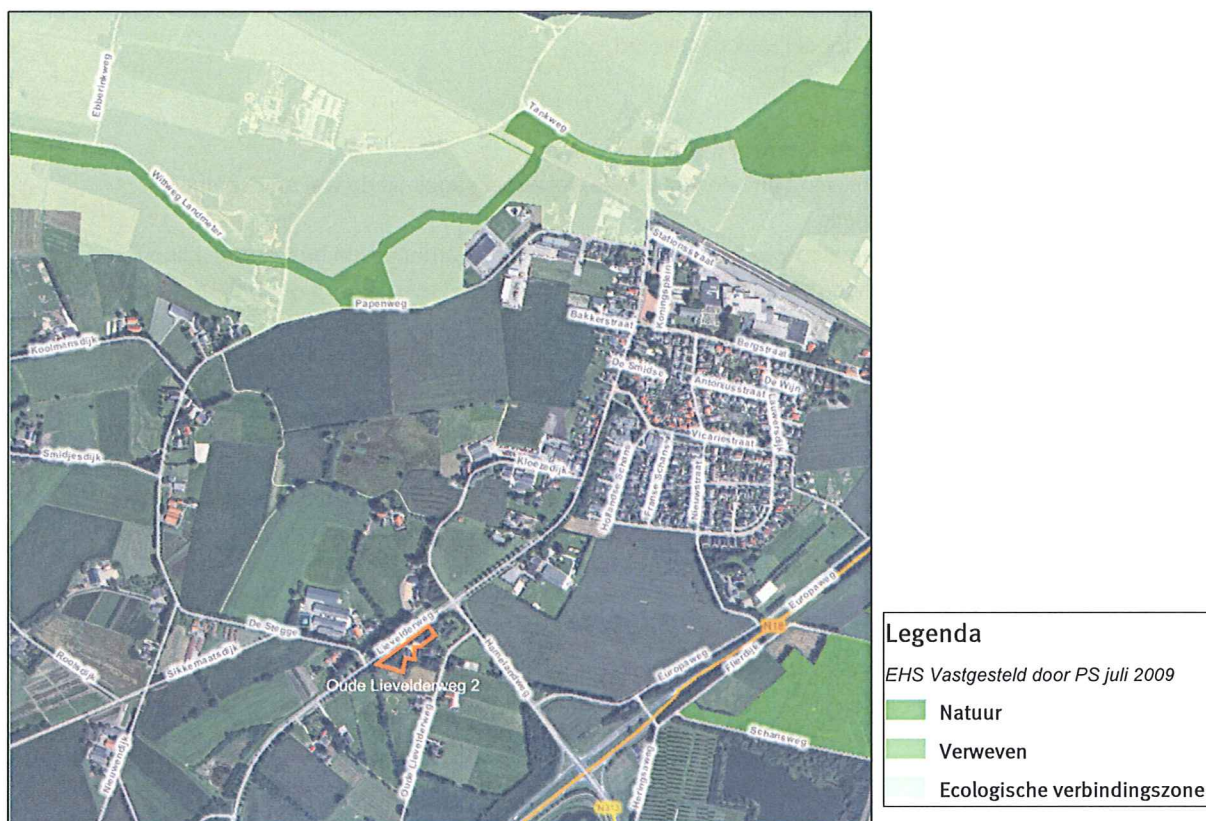

Figuur 2. Luchtfoto van het plangebied.

Beschermde status plangebied

Het plangebied heeft geen beschermde status in het kader van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn of de Natuurbeschermingswet en maakt geen onderdeel uit van de Ecologische Hoofdstructuur. Ten noorden en ten oosten van het plangebied ligt op ruime afstand een EHS (zie figuur 3).

Nadelige effecten voor, tijdens en na inrichting van het plangebied op de EHS zijn niet te verwachten door de afstand ten opzichte van het plangebied en de aard van de werkzaamheden; het slopen van panden en nieuwbouw op de vrijgekomen grond.

Figuur 3. Ligging van het plangebied t.o.v. Ecologische Hoofdstructuur.

3 Ecologisch onderzoek

3.1 Methode

Het verzamelen van gegevens heeft op twee manieren plaatsgevonden: via literatuuronderzoek en er is gericht veldonderzoek uitgevoerd.

Literatuuronderzoek

Het literatuuronderzoek omvat twee onderdelen:

- 1) het beschrijven van relevante onderdelen/passages uit de wet en eventuele jurisprudentie.
- 2) het verzamelen van bestaande verspreidingsinformatie van beschermde soorten.

Voor dit laatste onderdeel is de databank van Stichting Staring Advies geraadpleegd op het voorkomen van beschermde soorten. De basis hiervoor wordt gevormd door een in eigen beheer ontwikkelde regionale databank (KISAL, Kennis en Informatie Systeem voor Achterhoek en Liemers), gevuld met waarnemingen van individuele flora- en faunasoorten. Deze waarnemingen zijn verzameld door diverse vrijwilligers en werkgroepen uit de regio. Daarnaast zijn eigen waarnemingen uit diverse onderzoeken in de databank opgenomen. Dit betreft unieke waarnemingen die vaak niet in andere databanken (zoals het Natuurloket) aanwezig zijn. Bovendien zijn ze vastgelegd op detailniveau, zodat ze direct relevant zijn voor wettelijke procedures. Het Natuurloket is eveneens geraadpleegd.

Veldonderzoek

Het plangebied is door een onderzoeker van Stichting Staring Advies onderzocht om de aanwezige biotopen te kunnen beschrijven, om een inschatting te kunnen maken van de mogelijk aanwezige beschermde soorten en incidentele waarnemingen te kunnen doen van beschermde flora en fauna (zie tabel 1).

Onderzoeker	Bezoekronde	Datum	Tijd	Weersomstandigheden
S. Wamelink	1	11-mrt-2010	08:30-09:45	Bewolkt, droog, 6 °C, wind 2 Bf

Tabel 1. Veldonderzoek.

3.2 Resultaten

Deze paragraaf bespreekt de resultaten van het literatuuronderzoek en het quickscan natuuronderzoek voor de locatie Oude Lievevelderweg 2 in Lieveelde.

3.2.1 Literatuuronderzoek

KISAL

De waarnemingendatabank KISAL laat enkele waarnemingen van beschermde soorten in of in de directe omgeving van het plangebied zien (zie bijlage 1):

- Gekraagde roodstaart (Flora- en faunawet, tabel 3, vogels)
- Kleine karekiet (Flora- en faunawet, tabel 3, vogels)
- Bruine kikker (Flora- en faunawet, tabel 1)

Natuurloket

Het Natuurloket geeft melding van een aantal beschermde soorten voor km-hokken 237-446 en 237-447 (zie bijlage 2):

Km-hok 237-446:

- 1 streng beschermde plantensoort (Flora- en faunawet, tabel 2/3)
- 1 plantensoort van de Rode Lijst
- 1 licht beschermde zoogdier (Flora- en faunawet, tabel 1)
- 1 streng beschermde zoogdier (Flora- en faunawet, tabel 2/3)
- 1 zoogdiersoort van de Habitatrichtlijn

Km-hok 237-447:

- 1 licht beschermde zoogdier (Flora- en faunawet, tabel 1)
- 1 streng beschermde zoogdier (Flora- en faunawet, tabel 2/3)
- 1 zoogdiersoort van de Habitatrichtlijn
- 1 streng beschermde vissoort (Flora- en faunawet, tabel 2/3)

Het is niet bekend om welke soorten het gaat. Deze detailinformatie is tegen betaling op te vragen bij het Natuurloket.

Gezien het ontbreken van geschikte milieus als bloemrijke en schrale graslanden en oude loofbossen wordt de in km-hok 237-446 vastgestelde streng beschermde plantensoort niet in het plangebied aangetroffen. De streng beschermde plantensoort groeit waarschijnlijk in één van de natuurontwikkelingsgebieden of in een schrale wegberm tussen Lieveelde en Lichtenvoorde.

De licht beschermde zoogdiersoorten uit het Natuurloket kunnen in het plangebied aangetroffen zijn. De waargenomen licht beschermde zoogdieren betreffen vermoedelijk egel, haas en konijn. De waargenomen streng beschermde zoogdieren betreffen vermoedelijk vleermuizen, steenmarter of eekhoorn. Tijdens het veldbezoek is beoordeeld of het plangebied geschikt is als leefgebied voor deze soorten.

Door het ontbreken van watervoerende sloten en beken kan de streng beschermde vissoort niet in het plangebied verwacht worden.

Het merendeel van de soortgroepen is niet, slecht of matig onderzocht. Alleen de soortgroep vissen is in km-hok 237-446 redelijk onderzocht (zie bijlage 2).

3.2.2 Veldonderzoek

Flora

Het Natuurloket geeft voor het kilometerhok 237-446 waarbinnen het plangebied zich bevindt melding van één streng beschermde plantensoort. De waarnemingendatabank KISAL vermeldt geen waarnemingen van streng beschermde plantensoorten in de directe omgeving van het plangebied. Streng beschermde soorten zijn niet in het plangebied aangetroffen. De samenstelling van de aangetroffen flora en vegetatie en de daarvan afgeleide inschatting van de voedselrijkdom en bodemgesteldheid duiden niet op een geschikt milieu voor streng beschermde plantensoorten. Tevens zijn er tijdens het veldbezoek geen licht beschermde plantensoorten in het plangebied aangetroffen. Een licht beschermde soort als brede wespenorchis kan in het plangebied voorkomen.

Broedvogels

Een volledige broedvogelkartering heeft niet plaatsgevonden. De waarnemingendatabank KISAL laat waarnemingen van Gekraagde roodstaart en Kleine karekiet in of in de directe omgeving van het plangebied zien. Tijdens het veldbezoek op 11 maart 2010 zijn de volgende vogelsoorten aangetroffen: boomkruiper, heggenmus, houtduif, kauw, koolmees, merel, pimpelmees, ringmus, roodborst en vink. Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten of sporen van nesten van soorten met vaste verblijfplaatsen aangetroffen. De panden zijn ongeschikt als broedgelegenheid voor soorten met vaste rust- en verblijfplaatsen (zoals kerkuil, steenuil of gierzwaluw). Er zijn geen sporen van deze soorten aangetroffen (zoals braakballen, prooiresten of uitwerpselen). Het is aannemelijk dat een aantal algemene soorten in de aanwezige opgaande beplanting broeden. Naast deze waarnemingen kunnen er nog andere soorten een territorium bezetten in het omringende gebied waardoor ze gebruik maken van het plangebied.

Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten zoogdieren aangetroffen. Het gebruik van de ruimte rondom de panden door algemene soorten als egel, haas, konijn, mol, spitsmuizen en echte muizen is te verwachten.

De steenmarter (Flora- en faunawet, tabel 2) kan incidenteel het plangebied doorkruisen. Een vaste verblijfplaats van de steenmarter is niet aangetroffen. Deze verwachten we ook niet, door het ontbreken van geschikte schuilplaatsen in en rondom de panden. Er zijn ook geen sporen (uitwerpselen, latrines, prooiresten etc.) van steenmarter gevonden op de locatie.

Net als de steenmarter kan de eekhoorn (Flora- en faunawet, tabel 2) incidenteel het plangebied doorkruisen. Tijdens het veldbezoek is specifiek gekeken naar verblijfplaatsen (nesten) van de eekhoorn, deze zijn niet aangetroffen.

Vleermuizen

Tijdens het veldbezoek zijn geen (verblijfplaatsen van) vleermuizen (Flora- en faunawet, tabel 3) waargenomen. De panden hebben geen invliegopeningen, waardoor ze ongeschikt zijn als verblijfplaats voor gebouwbewonende soorten. In de panden zijn geen geschikte locaties aangetroffen die met betrekking tot het microklimaat voldoen aan de eisen die vleermuizen stellen aan een verblijfplaats. Er komen geen (oude) bomen met holten in het plangebied voor, waardoor verblijfplaatsen van boombewonende soorten zijn uitgesloten.

De omgeving van het plangebied is matig geschikt als jachtgebied voor vleermuizen. Het plangebied maakt geen essentieel onderdeel uit van het jachtgebied van eventueel aanwezige vleermuizen in de directe omgeving van de onderzoekslocatie.

Amfibieën

Amfibieën zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. In de directe omgeving van het plangebied bevinden zich enkele waterelementen die geschikt zijn voor voornamelijk algemene amfibieënsoorten (Flora- en faunawet, tabel 1) zoals bastaardkikker, bruine kikker, kleine watersalamander en gewone pad. De waarnemingendatabank KISAL laat een waarneming van de bruine kikker in de directe omgeving van het plangebied zien. Incidenteel gebruik van het plangebied door de bruine kikker en enkele andere algemene en licht beschermde soorten amfibieën is mogelijk.

Reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen reptielen aangetroffen en ook niet te verwachten. In het plangebied ontbreekt het aan geschikt leefgebied voor deze diergroep. Er komen geen populaties reptielen voor in de omgeving van het plangebied.

Vissen

In het plangebied is geen open water aanwezig. Geschikt leefgebied voor vissen ontbreekt.

Ongewervelden

Beschermde ongewervelden (dagvlinders/libellen etc.) zijn hier niet aangetroffen en ook niet te verwachten. Geschikt leefgebied ontbreekt voor de beschermde soorten van deze ecologische groep.

4 Flora- en faunawet

4.1 Toetsing aan de Flora- en faunawet

De effecten op de flora en fauna en de wettelijke consequenties zijn ingeschat aan de hand van de geplande werkzaamheden.

Sinds 1 maart 2005 is een nieuwe AMvB van kracht waarin de vrijstellingen worden geregeld met betrekking tot artikel 75 van de Flora- en faunawet. Deze AMvB bestaat uit 3 tabellen waarbij tabel 1 soorten de lichtste bescherming en tabel 3 de zwaarste bescherming genieten (zie bijlage 4). Voor tabel 1 soorten betekent dit dat voor ruimtelijke ontwikkelingen als de op deze locatie geplande werkzaamheden, geen ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet hoeft te worden aangevraagd. Voor tabel 2 en 3 soorten dient overtreding van de Flora- en faunawet voorkomen te worden door het nemen van mitigerende maatregelen. Als dit niet mogelijk is dient een ontheffing aangevraagd te worden, in combinatie met het nemen van compenserende maatregelen.

Flora

Het Natuurloket geeft voor het kilometerhok 237-446 waarbinnen het plangebied zich bevindt melding van één streng beschermde Flora- en faunawet soort. De waarnemingendatabank KISAL vermeldt geen waarnemingen van licht en/of streng beschermde plantensoorten. Er zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde plantensoorten in het plangebied aangetroffen. Een enkele licht beschermde soort wordt in het plangebied verwacht.

Voor licht beschermde soorten geldt bij ruimtelijke ingrepen automatisch de vrijstellingsregeling. Aanvullend onderzoek of het aanvragen van ontheffing is niet nodig voor het mogelijk voorkomen van algemene, licht beschermde soorten.

Streng beschermde soorten zijn niet in het plangebied aangetroffen. De samenstelling van de aangetroffen flora en vegetatie en de daarvan afgeleide inschatting van de voedselrijkdom en bodemgesteldheid duiden niet op een geschikt milieu voor streng beschermde plantensoorten.

Broedvogels

Alle te verwachten vogelsoorten zijn beschermd krachtens de Flora- en faunawet en de Vogelrichtlijn. Ontheffing voor deze diergroep is niet mogelijk. Dit betekent dat het verstoren, verontrusten, doden en anderszins nadelig beïnvloeden van deze soortgroep niet is toegestaan. Voor vogels geldt dat deze tijdens de broedperiode het meest gevoelig zijn voor verstoring. De rest van het jaar zijn zij flexibeler en is de kans op nadelige effecten door de werkzaamheden voor de individuen aanzienlijk minder. Hierdoor is het raadzaam met de werkzaamheden te starten buiten het broedseizoen. Als de werkzaamheden in volle gang zijn bij aanvang van het broedseizoen, is het verstoringeffect op (broed)vogels minimaal. Het broedseizoen ligt, afhankelijk van de weeromstandigheden en aanwezige soorten, ruwweg tussen 15 maart en 15 juli. Broedgevallen buiten deze periode zijn ook beschermd.

Zoogdieren

Tijdens het veldonderzoek zijn geen (sporen van) zoogdieren waargenomen. Soorten die verwacht kunnen worden staan, met uitzondering van de steenmarter en de eekhoorn, allemaal

vermeld in Flora- en faunawet, tabel 1 en zijn daarmee licht beschermd. Bij ruimtelijke ingrepen geldt voor deze soorten automatisch de vrijstellingsregeling. Het voorkomen van de strenger beschermde steenmarter en eekhoorn (Flora- en faunawet, tabel 2) is alleen ontheffingsplichtig wanneer er vaste verblijfplaatsen aanwezig zijn. Hiervan is binnen het plangebied geen sprake.

Vleermuizen

Alle soorten vleermuizen staan vermeld in Flora- en faunawet, tabel 3 en de Habitatrichtlijn. Dit betekent dat alle vleermuissoorten streng beschermd zijn. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn niet aanwezig en ook niet te verwachten door het ontbreken van geschikte holten in bomen of gebouwen binnen het plangebied.

Het plangebied is matig geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De geplande ingreep heeft geen negatief effect op foeragerende vleermuizen door de aanwezigheid van voldoende geschikt habitat in de directe omgeving van het plangebied.

Amfibieën

Tijdens het veldonderzoek zijn geen amfibieënsoorten waargenomen. Alle te verwachten soorten staan vermeld in tabel 1 en zijn daarmee licht beschermd. Bij ruimtelijke ingrepen geldt voor deze soorten automatisch de vrijstellingsregeling.

Overige diersoorten

Reptielen, vissen en ongewervelden zijn niet aangetroffen. Gezien het ontbreken van (voldoende) geschikt leefgebied zijn beschermde reptielen, vissen en ongewervelden niet te verwachten in het plangebied.

4.2 Wettelijke consequenties

Flora

Geen ontheffing noodzakelijk.

Broedvogels

Ontheffing voor deze diergroep is niet mogelijk. Start de werkzaamheden buiten het broedseizoen (tussen 15 maart en 15 juli).

Zoogdieren

Geen ontheffing noodzakelijk.

Vleermuizen

Geen ontheffing noodzakelijk.

Amfibieën

Geen ontheffing noodzakelijk.

Reptielen

Geen ontheffing noodzakelijk.

Vissen

Geen ontheffing noodzakelijk.

Overige diersoorten

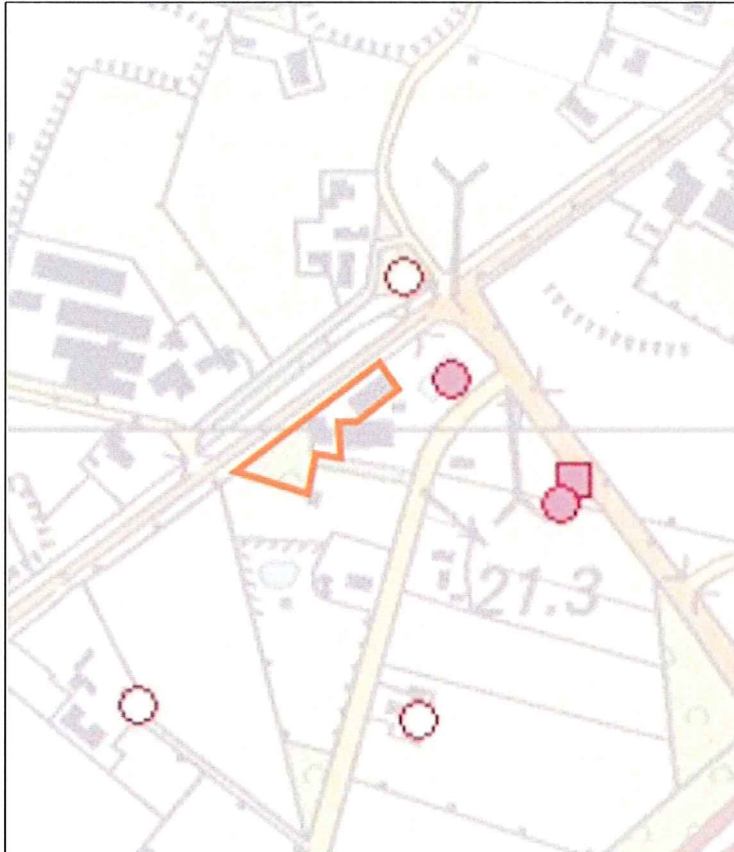
Geen ontheffing noodzakelijk.

5 Conclusie

Aan de hand van de resultaten van de quickscan natuurtoets op de locatie 'Oude Lievevelderweg 2' in Lievevelder trekken we de volgende conclusie:

Aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is niet noodzakelijk.

Bijlage 1 Kisal gegevens

 = plangebied "Oude Lieveledeweg 2" in Lievelede

Legenda:

● Bruine kikker

○ Gekraagde Roodstaart

■ Kleine Karekiet

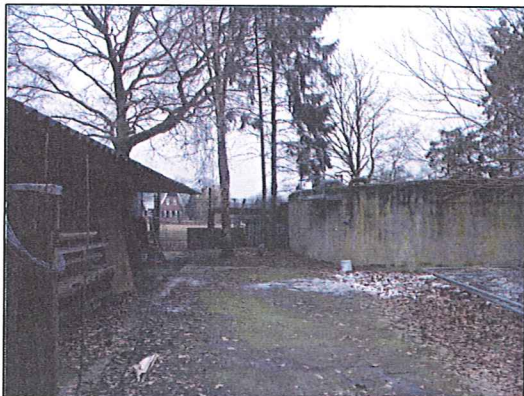
Bijlage 2 Gegevens Natuurloket

Rapportage voor kilometerhok X:237 / Y:446								
Soortgroep	FF1*	FF23*	FF vogels	Hr†	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten		1			1	matig	-	1975-1990
Mossen						slecht		1997-2007
Korstmossen						niet		1992-2007
Paddestoelen						niet		1992-2007
Zoogdieren	1	1		1		slecht	51-100%	1997-2007
Broedvogels						niet		1996-2007
Watervogels						niet		96/97-06/07
Reptielen						niet		1992-2007
Amfibieën						niet		1992-2007
Vissen						niet		1992-2007
Dagvlinders						niet		1998-2008
Nachtvlinders						niet		1980-2008
Libellen						matig		1993-2007
Sprinkhanen						niet		1993-2007
Overige ongewervelden						niet		1993-2007

Rapportage voor kilometerhok X:237 / Y:447							
Soortgroep	FF1*	FF23*	FF vogels Hrl*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten					slecht	-	1975-2007
Mossen					niet		1997-2007
Korstmossen					niet		1992-2007
Paddenstoelen					niet		1992-2007
Zoogdieren	1	1		1	slecht	26-50%	1997-2007
Broedvogels					niet		1996-2007
Watervogels					niet		96/97-06/07
Reptielen					niet		1992-2007
Amfibieën					niet		1992-2007
Vissen		1			redelijk	51-100%	1992-2007
Dagvlinders					slecht		1998-2008
Nachtvlinders					niet		1980-2008
Libellen					matig		1993-2007
Sprinkhanen					niet		1993-2007
Overige ongewervelden					slecht		1993-2007

Bijlage 3 Impressie plangebied

Bijlage 4 Wettelijk kader

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Deze wet beschermt planten en dieren tegen negatieve invloeden en bevat hiervoor diverse concrete verbodsbepalingen:

- beschermde inheemse dieren mogen niet verstoord, gevangen of gedood worden;
- beschermde inheemse plantensoorten mogen niet vernield, beschadigd of ontworteld worden;
- nesten, rustplaatsen en voortplantingsplaatsen van beschermde soorten mogen niet verstoord of vernield worden.

De Flora- en faunawet kent drie verschillende beschermingsregimes. Hiertoe zijn de beschermde planten en dieren onderverdeeld in drie categorieën, elke categorie kent een eigen beoordelingstoets voor ontheffingverlening (zie tabel 1).

Beschermde flora en fauna	Zonder gedragscode	Met gedragscode
Algemene soorten (tabel 1 ff-wet)	Algemene vrijstelling	Algemene vrijstelling
Overige soorten (tabel 2 ff-wet)	"Lichte" toets	Vrijstelling
Streng beschermde soorten (tabel 3 ff-wet)	"Uitgebreide" toets	"Uitgebreide" toets

Tabel 1. Beoordelingstoets voor ontheffing.

Tabel 1 maakt melding van een gedragscode. In een gedragscode is opgenomen hoe werkzaamheden worden uitgevoerd zodanig dat schade aan beschermde soorten wordt voorkomen of tot een minimum wordt beperkt. Wanneer bij uitvoering van de werkzaamheden gehandeld wordt volgens de gedragscode, en dit ook aangetoond kan worden, geldt een vrijstelling of lichtere toetsing (zie tabel 1). De gedragscode moet wel door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurd zijn, alvorens deze een wettelijke status heeft.

Flora- en faunawet, tabel 1: Algemene vrijstelling

Veel soorten die in de Flora- en faunawet zijn opgenomen, komen in Nederland algemeen voor. Voor verstoring van deze soorten bij uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig onderhoud, beheer of gebruik, of bij ruimtelijke ontwikkeling of inrichting, geldt een algemene vrijstelling en is dus geen ontheffing nodig.

Flora- en faunawet, tabel 2: "Lichte" toets

Wanneer soorten uit de tweede categorie negatief beïnvloed worden en niet gehandeld wordt volgens een gedragscode, geldt bij de ontheffingsaanvraag de "lichte" toets. Hierbij moet aangetoond worden dat de werkzaamheden er niet toe mogen leiden dat het voortbestaan van de soorten in gevaar wordt gebracht. Werken volgens de Gedragscode Flora- en faunawet voor de bouw- en ontwikkelsector geeft vrijstelling voor deze categorie van beschermde soorten. Er hoeft hiervoor geen ontheffing aangevraagd te worden. Er mag echter geen afbreuk gedaan worden aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. De populatie in het gebied mag geen gevaar lopen om uit te sterven. Hiervoor moeten maatregelen getroffen worden, die opgenomen worden in een ecologisch werkprotocol.

Flora- en faunawet, tabel 3: "Uitgebreide" toets

Wanneer soorten uit tabel 3 voorkomen in een gebied dienen er maatregelen getroffen te worden om behoud van de lokale populatie, bescherming van individuen en de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen te garanderen. Hiervoor dienen mitigerende en mogelijk compenserende maatregelen getroffen te worden. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door Dienst Regelingen. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de Flora- en faunawet. Het besluit heeft de initiatiefnemer bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Flora- en faunawet.

Indien vaste verblijfplaatsen worden beschadigd of weggehaald of behoud van de lokale populatie dan wel bescherming van de aanwezige individuen niet kan voldoende worden gegarandeerd, dienen compenserende maatregelen te worden uitgevoerd én dient een ontheffing te worden aangevraagd bij Dienst Regelingen. Voor deze soorten geldt echter dat alleen ontheffing wordt verleend op grond van een wettelijk belang genoemd in de Habitatrichtlijn of Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantsoorten.

Dat zijn voor Bijlage IV-soorten Habitatrichtlijn:

- bescherming van flora en fauna;
- volksgezondheid en openbare veiligheid;
- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

en voor Bijlage 1: AMvB-soorten:

- bescherming van flora en fauna;
- volksgezondheid en openbare veiligheid;
- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Vogels

Alle vogels in Nederland zijn streng beschermd. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- en verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden. Voor vogels geldt dat er alleen ontheffing wordt verleend op grond van een wettelijk belang zoals vermeld in de Vogelrichtlijn. Dat zijn:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid en openbare veiligheid.

Overtreding van de Flora- en faunawet dient voorkomen te worden door het nemen van mitigerende maatregelen. Het gaat dan om het behoud van de functionaliteit van de voortplanting- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van de soorten. Het betreft hier de functies van het leefgebied die ervoor zorgen dat de soort succesvol kan rusten of voortplanten, bijvoorbeeld migratieroutes en foerageergebied. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door Dienst Regelingen. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de Flora- en faunawet. Het besluit heeft de initiatiefnemer bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Flora- en faunawet.

Bescherming van vogelnesten

Tijdens werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. En ook niet als maatregelen getroffen worden die voorkomen dat deze soorten zich op de bouwplaats vestigen tijdens het broedseizoen. Buiten het broedseizoen mogen nesten verplaatst of verwijderd worden, maar daar zijn uitzonderingen op.

Nesten die het hele jaar door zijn beschermd

Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het *gehele* seizoen:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Nesten die *niet* het hele jaar door zijn beschermd

Er zijn ook vogelnesten die worden aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd.

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

De soorten uit bovenstaande categorie 5 vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Zorgplicht (art 2 Flora- en faunawet)

Naast bovenstaande verplichtingen voor beschermde soorten geldt bovendien voor alle soorten, plant en dier, de zogenaamde zorgplicht. In de zorgplicht is opgenomen dat alle planten en dieren een intrinsieke waarde hebben en onvervangbaar zijn. De zorgplicht is een fatsoenseis en houdt in dat bij menselijk handelen voldoende zorg in acht genomen wordt om in het wild levende planten en dieren zoveel mogelijk te beschermen.